

Kollégiumi konferencia

Bács-Kiskun és Csongrád megye kollégiumi igazgatóinak, nevelőtanárainak és titkárainak területi kollégiumi konferenciát rendeztek tegnap, kedden Szegeden, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Teleki Blanka Kollégiumában. Dr. Vörös Lászlóné, a területi munkaközösség vezetője, a József Attila Tudományegyetem Móra Ferenc Kiváló Kollégiumának igazgatója és dr. Reisz Béla, a tanárképző főiskola igazgatóhelyettese üdvözölte a megjelenteket, majd Szörényi Zsolt, az Oktatási Minisztérium csoportvezetője tartott előadást Közművelődés és kollégium címmel. Kiemelte a diákokhoz való emberformáló, az értelmiségi életformára felkészítő tevékenységének fontosságát, s beszélt a kollégiumok még nyitottabbá válásának szükségességéről. Elmondotta, hogy a közművelődési törvény végrehajtásának az egyetemi-főiskolai hallgatókat érintő részét a kollégiumokban folyó nevelőmunka szakmai, kultúrálódási és társadalmi-politikai jellegének természetesen velejárójaként kell tekinteni.

Ezt követően Végyvári Im-

re, a KISZ KB egyetemi-főiskolai osztályának munkatársa a kollégiumi nevelőmunkában a KISZ segítségével, az ifjúsági szövetség intéző bizottságának 1973-as határozata alapján, amely a felsőoktatási intézmények KISZ-szervezeteinek a kollégiumi nevelőmunkában betöltendő szerepével és a további feladatokkal foglalkozott. Ennek keretében

gyakorlati példák segítségével áttekintette az azóta eltelt időszakot, s felhívta a figyelmet arra, hogy az egyes diákokhoz sajátosságait jobban vegyék figyelembe az erre hivatottak.

Végezetül a Teleki Blanka Kollégium kollégiumi bizottsága számolt be a diákok otthoni életéről és munkájáról. A konferencia hozzászólásokkal és vitával zárult.

Forradalmi ifjúsági napok

Az elmúlt hét végén több ifjúsági megmozdulás vezetett be Csongrád megyében a forradalmi ifjúsági napok gazdasági rendezvénysorozatát. Évek óta egybeesik a három tavaszra emlékező program-sorozat a mozgalmi év értékelésével és az új akcióprogramok kidolgozásával. Szombaton a Mindszenti művelődési házban politikai dalfesztivállal kezdődött az eseménysorozat, melyet hétfőn Csongrádon ifjúsági nagy-

gyűlés és KISZ-fogadalomtétel követett. Március 11-én, szombaton Nagymágocscon rendeznek ifjúsági találkozót, nagygyűlést és koszorúzást, majd vasárnap, március 12-én Sándorfalván a KISZ szegedi járási bizottsága egész napos ifjúsági napot rendez nagygyűléssel, VIT-selejtezővel és a FIN Kupa sportversenyeit lebonyolításával.

Március 15-én, az 1848-as polgári forradalom 130. évfordulóján ifjúsági nagygyűlést és koszorúzási ünnepséget rendeznek Szegeden, a Klauzál téri Kossuth-szobornál. A központi ünnepségen Pádár Lászlóné, a Magyar Úttörők Szövetsége Csongrád megyei elnökségének elnöke mond ünnepi beszédet.

Március 18-án az Etelka sorú ló pályán rendezik meg a FIN tiszteletére kiírt Ifjú Gárda járási lövészversenyt. Március 21-én a Tanácsköztársaság 59. évfordulóján a KISZ-isták is részt vesznek Szegeden, a Tanácsköztársasági emlékműnél rendezendő koszorúzási ünnepségen. A szegedi járás községeiben már útnak indult az ifjúsági mozgalom életét és történetét feldolgozó fotódokumentációs vándorkiállítás. Április 2-án, hazánk felszabadulásának 33. évfordulója alkalmából az Ifjú Gárda megyei lövészversenyt rendez Szegeden. Aznap a színházban megyei díszünnepség közötti felszabadulásunk évfordulóját. Április 4-én délelőtt a szovjet hősök emlékműveinél koszorúzási ünnepségeket rendeznek.

T. L.

Népművészet — kortárs művészet

A fenti címmel nyílt kiállítás Szolnokon, a Sávári Endre Megyei Művelődési Központ Komarov-termében, március 4-én, Pap Gábor művészettörténész rendezésében, 27 alkotó részvételével. Az összes kiállító művészt illetően itt felsorolunk, de feltétlenül meg kell említeni közülük Balint Endre, Korniss Dezső, Martyn Ferenc, Schéner Mihály és Veress Pál nevét, jelezvén ezzel mind a tárlat magas színvonalát, mind a már az alkotói gárda összetételéből is adódó sokszínűséget.

A hangsúly mégsem ez utóbbin van ezúttal. A kiállítás szervezői nem arra törekedtek, hogy népművészeti hatásokról tanúszkodó, vagy a népművészetet utánozó műveket válogassanak. A népművészethez való viszony — nemcsak a tárlat válogatói elve volt ez, de alapfogolata a megnyitó másnapján zárult kétnapos tanácskozással is, melyen az ország számos vidékéről érkezett, különböző művészeti ágakban s a kulturális élet egyéb területein tevékenykedő meghívottak és érdeklődők vettek részt.

A Pap Gábor és Zsák László képzőművészeti előadók által szervezett tanácskozás alapgondolata semmi képp sem lehet hatástalan — véljük — művészeti életünkre. Ez a legfőbb elv: a művészetnek új világmodell kell teremtenie, mely, Pap Gábor szavaival élve, „hosszú távra érvényes, elvben bármikor és bárhol, bárkik által visszakódolható üzenet”. A felszólalók és előadók többsége a népművészetben látja azt az egyszerű már létrejött, teljes világképpel és immanens jelrendszerrel rendelkező modellt, amelynek nem az utánzására kell törekedni, de alapvető szemléleti sajátosságait, kódrendszerét, kommunikatív funkciót tanulmányozva eljutni egy új közösségi művészet megteremtésének lehetőségéhez.

A kétnapos tanácskozás több olyan kérdést vetett fel, mely alaposabb vizsgálatot igényelne. Az előadók olykor túl szabadon kezelték a népművészet, folklór, ősi művészet stb. fogalmakat, de hisz nem is a tudományos-ságon, hanem egy szemlélet

„Senkit sem lehet manapság az orránál fogva vezetni. Nem hagyják magukat becsapni az emberek. Városon és falun nem az értelmiségi foglalkozásoknak, hanem az értelmiségi létnek-életmódnak van egyre inkább tekintélye.”

Aki mondta: egyetemi hallgató. A meggyőződés ereje sőt a szavaiból — most jött vissza tiznapos falusi népművelési gyakorlatról. Azt hiszem, tökéletesen tudatában van, milyen fontos dolgot fogalmazott meg. Nem mindegyikük jut el a tapasztalatok általánosításához ilyen szintjére; de a gyakorlatozók — Szeged felsőoktatási intézményeiből összesen 90-en voltak az idén — minapi, tapasztalatokat összegző beszámolója mégis érdekes és tanulságos volt. Ahogy megpróbálták mondatokba önteni a rövid idő alatt szerzett benyomásokat, abból érezni lehetett, nem több és nem kevesebb ennek a gyakorlatnak a jelentősége: az értelmiségi élet mibenlétéről készleti gondolkodásra a fiatalokat. A holnapi értelmiséget. Alakuló, most formálódó nézetek hasonlításnak az előbb tömören fogalmazott véleményhez. Szerencsére. Legszívesebben ösztönöztetemet nyilvánítanám mind a kilencvennek, hiszen az üvegfalak mögötti egyetemi élet ellenére jutottak a társadalomba és a társadalomért való gondolkodás szintjére. Vagyis: az értelmiségi életmód közlébe.

Ezt a gondolkodásmódot éppúgy jellemzi a kritikus jelleg, mint a felelősségvállalás. Amikor például arról beszélnek, hogy többnyire éppen az a korosztály hiányzik a művelődés alkalmairól, amelyik munka- és alkotóképességének a teljében van, óvakodnak, hogy egysíkú, árnyalatlan válaszokat adjanak a miértre. Nem itéleteket nyilatkoztatnak ki, hanem, mérlegelés után, a valószínűleg közeli helyzetképet festenek. Mert látták, hogy a napi munkában annyira is el lehet fáradni, hogy utána nem az igény, de a szellemi, fizikai erő hiányzik az önművelésre. Minthogy a mindennapi fi-

zetett tevékenységek többsége még korántsem alkotó jellegű, szükségszerűen külvilág egymástól a kettő: munka és művelődés. Ez utóbbinak a szükségét hirdethetjük, deklarálhatjuk; az élet részévé, s természetessé csak akkor válik, ha kinek-kinek a munkája minősül át. A farsztó egyhangúság helyét a manuális és a szellemi készségeket egyaránt igénylő, érdekes, frissítő és teremtő változatosság foglalhatja el.

A diákok tudják, hogy ez általában nem holnapi valóság. Csak holnaputáni. De mert erre fel tartunk, jogosnak érezzük a kritikát: nem jó, ha az értelmiségi rétegek közül csak azok törekednek általános műveltségre, akiknek ez hagyományosan a „szakmájuk”. Jogosnak érezzük a kemény szavakat, a „szakbarbárság” ellen; füstölőnek a kispolgári bezárkózás, az „ellátom a munkámat, a többi nem érdekem” felfogás ellen; berzenkednek az úgynevezett „gazdaságcentrikus szemlélet” szelvényben-hosszában terjedő divatja ellen, amely a téveszmén alapul, miszerint többet, jobbat termelni pusztán szűk anyagi-szakmai kérdés, semmi köze a művelődéshez. A sort folytathatnánk. De ennyiből is látszik, nem oktanul és nem a pillanatnyilag változhatatlan, mert magasabb gazdasági-társadalmi fejlettséget feltételező jelenségeket érte itt a bíráló. Hanem azokat, amelyek lustaságra, érdektelenségre, szűk látókörre, gondolkodási

Mindezek után pedig feltettük a hallgatók a legkézenfekvőbb kérdést is: hol kell kezdeni a megelőzést? Valószínűleg önmagukra, saját élményeikre gondolnak, amikor válaszoltak: a hivatásra készülő, a fiatalok „életesebb” nevelésével. A beszélgetésnek ezen a pontján roppan érdekes önismereti „vizsga” következett. Vajon önmaguknak, a holnapi értelmiségnek olyan-e az életretele ma, amelynek lényegileg változatlan folytatása vonzó és példamutató lesz? A kérdés önmagában is sok információt rejt arról, milyennek képzelik, milyennek szeret-

nék az egyetemisták ezt az értelmiségi szerepet. Belső foglaltatási például, hogy nagy jövőt jósolnak a mai, úgynevezett „közéleti típusnak”. Aki aránytalanul sokat vállalva elaprózta magát, teljesítőképességét. Kényes-szerből, illetudásból, gyengeségből halmozza a társadalmi funkciókat, szervez, rohangál, mindenütt „ő” van. Fáradhatatlan — mondják rá, pedig dehogyan fáradt; mindenre és mindenre áldoz — mondják, legfeljebb csak ő tudja, milyen kár, hogy önmagának és a munkájának a kiteljesedéséért kénytelen megfosztani másokat. (A gyakorlaton járt hallgatók közösi pedagógusok meg népművelőket sorolhatnának ebbe a csoportba.) Nem így kell — érezték rá az egyetemisták. A kultúra „templomaiba” a legjobban, legönzetlenebb, jó akaratú szervezéssel, kapacitással is legfőljebb beráncgálni lehet valakit, ott-tartani nem igen. Művelődési szokásokra nehéz rábeszélni az embereket. Hanem? A példák, a minták kellenének. Életmód-példák, amelyek megfelelnek a társadalomra, ha tetszik, a körülről való felelős — vagyis: alkotó, differenciált, kritikus — gondolkodásnak. Mondjuk, a községekben, amelyekben viszonylag kevés illet láttak a hallgatók. És a városokban, amelyekben a megvaló példák sem tűnnek föl, hatnak példa-erővel, mert itt meg nem ismerjük egymást...

Nyilván ezért is mondták a fiatalok: „társaságibb” élet hiányzik — nekik is, a falusiaknak is. Talán nem kilencvenen, sokkal többen mentek volna gyakorlatra, vagy ami fontosabb, gondolkodtak volna hasonló kérdéseken, ha a tanórán és diszkón kívül is találkozva ismernek egymást. Vannak csoporttársai, akiket öt év alatt senki sem kérdezi meg: szerinted hogyan kell élni, ha „kikerülsz” tanárnak? Orvosnak, gyógyszerésznek, jogásznak, biológusnak, matematikusnak? Értelmiség-zatlan folytatása vonzó és példamutató lesz? A kérdés önmagában is sok információt rejt arról, milyennek képzelik, milyennek szeret-

Sulyok Erzsébet

Erdészet, faipar

Az ország területének mintegy 18 százalékát borítja az erdő, ennek az 1 650 000 hektár fának a gazdasági-társadalmi szerepe igen jelentős. Az erdővagyonnal való jobb gazdálkodás és a fejlesztési lehetőségeiről számolt be Soós Gábor mezőgazdasági- és élelmiszeügyi államtitkár, a szerdán kezdődött kétnapos erdészeti és faipari tudományos ülésen a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében.

A korszerű erdőgazdálkodás — a termelők és a feldolgozó ipar közötti összhang megteremtése — nagyarányú gépészteti igényel. Néhány munkafázisra a legtöbb gazdaság már korszerű eszközöket használ, más folyamatokra azonban — el-

sősorban a rakodásra — még nincs megfelelő gépark. Pedig — a mezőgazdaság más ágazataihoz hasonlóan — itt is kialakulóban levő termelési rendszerek csak nagyfokú gépesítéssel valósíthatók meg. A modern technikai eszközök döntő többségét viszont tőkés importból kell beszerezni, ezért most vizsgálják az erdészeti gépek hazai gyártásának lehetőségeit, s a KGST-országok közötti megindult a munka a gyártásszakosítás kialakítására.

Az erdőtelepítések nyomán növekedett a fakitermelés is, s jelenleg már mintegy egymillió köbméter lombos fát exportálunk évente. Ugyanakkor importra is szorulunk,

Szabó László